

IVANCSÓ ISTVÁN

AZ ÓSZÖVETSÉGI SZENTATYÁK VASÁRNAPJA

December 24.

A karácsony előtti vasárnap, amit a nyugati világban aranyvasárnapnak neveznek, a mi karácsonyi készülődésünket is bearanyozza. Hogyne tenné, amikor az ünnepi fő énekekben már ezt énekeljük: „Krisztus születik, hogy előbb el-esett képmását fölemelje.” Milyen gyönyörű megfogalmazása ez a karácsony lényegének! Jómagam mindig kihallom belőle a bizánci egyház atyáinak kedves gondolatát a „megfordított teremtésről”.

A teremtés hajnalán „saját képére és hasonlatosságára teremtette Isten az embert” (Ter 1,27), a megváltás hajnalán pedig „az Isten vált az ember képévé” az Isten létére velünk, emberekkel teljesen azonosuló Jézus Krisztusban (Fil 2,6–7), hogy fölemeljen bennünket, és megújítsa a bűn által elhomályosított emberi természetünket. Ezért kellett a karácsony. Nem önmagának akarta azt a mi Urunk, hanem, amint naponta imádkozzuk a Hitvallásunkban: „értünk, emberekért és a mi üdvösségünkért” szállott alá a mennyből, testesült meg, és lett emberré.

Persze karácsonyra készülő és felkészítő énekünknek több előzetes gondolata is van, nem csak a már idézett „csattanó”. Két, egymáshoz hasonló felszólítással kezdődik a tropár. Mindkettő egy-egy bibliai helyhez kötődik, de tágabb értelmű. Nem csupán a kis szentföldi városkát és a nagyobb tartományt akarta és akarja felkészíteni, hanem bennünket is. Sőt, minket még inkább!

Az első így szól: „Készülődj fel, Betlehem”; a másik pedig így: „Ékesítsd föl magad, Efráta”. Ha eddig nem tudtuk volna, miért van szükség erre a felkészülésre és felékesítésre, a folytatásban világos választ kapunk. Azért kell készülődni, mert „mindnyájunk számára megnyílik az édenkert”. Jézus megtestesülésével elkezdődik a beteljesedés: visszakapjuk a bűn által elvesztett paradicsomi állapotot. A felékesítésre pedig azért van szükség, „mert a barlangban az élet fája sarjad ki a Szűztől”. Milyen szép bibliai kép ismét! Az éden közepén álló élet fája – a bűn által történt elbukás miatt – elérhetetlen távolságba került az embertől. De most a megtestesülésben újra kisarjad, hogy megteremje gyümölcsét, az „örök életben való részesedésünket”. Igen, így érthető, hogy „a Szűz méhe szellemi paradicsommá válik, melyben az isteni ültetvény díszlik”.

S így érthető az ének folytatása is: ha erről a fáról eszünk, nem pedig a bukás fájáról, akkor „nem halunk meg, mint Ádám”. Újra megjelenik tehát a bibliai kép: az élet fája, illetve az arról való evés. Első megközelítésben talán el sem jut a tudatunkig, hogy mi ennek a mélyen rejlő értelme. Ezért érdemes komolyabban megfontolni: Jézus karácsonyi megtestesülése odáig vezet, hogy az utolsó vacsora termében majd testét (és véré) nyújtja eledelül (és italul) tanítványainak, hogy a szentáldozásban mi az ő feltámadáson átment, megdicsőült testét és véréit vegyük magunkhoz. Ami nem más, mint „az örök élet záloga”, a „paradicsomi eledelben való részesedés”. És így valóban nem halunk meg, mint Ádám, hanem feltámadunk az örök életre.

Jó, ha így készülünk a karácsonyra!